

Warszawa, 24 września 2025 r.

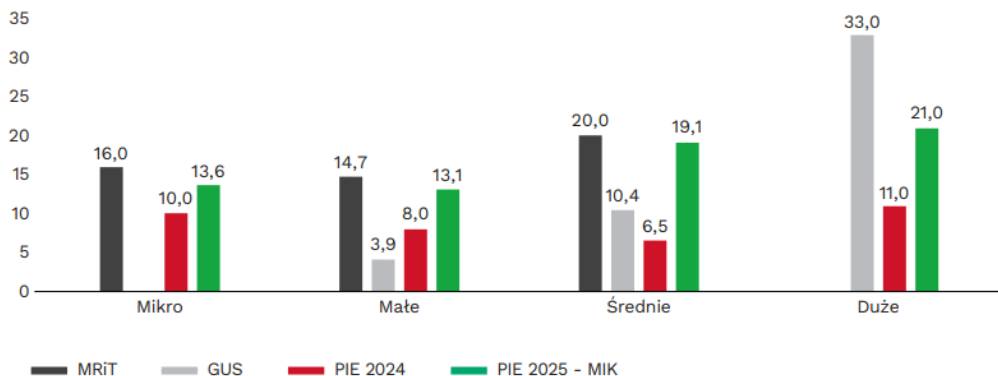
Z AI korzysta mniej niż co szósta firma w Polsce, a pozostałe nie planują jej wdrażać

Z rozwiązań opartych o sztuczną inteligencję korzysta w Polsce od blisko 6 do 16 proc. firm, w zależności od metody badania. Jednocześnie aż 77 proc. przedsiębiorców nie stosujących AI nie planuje jej wdrożenia, dopóki nie będzie to konieczne. Jak wynika z przeprowadzonego przez Polski Instytut Ekonomiczny przeglądu badań z AI najczęściej korzystają mikrofirmy oraz duże przedsiębiorstwa. Przedsiębiorstwa najczęściej sięgające po sztuczną inteligencję wyraźnie wyróżniają się też na tle rynku – są to firmy, które mają wdrożone więcej narzędzi cyfrowych, silniejsze powiązania z międzynarodowymi łańcuchami dostaw, a także z większym optymizmem patrzące w przyszłość. Firmy stosujące sztuczną inteligencję blisko 2,5 razy częściej obsługują klientów zagranicznych i ponad dwukrotnie częściej współpracują z dostawcami spoza Polski niż przedsiębiorstwa, które nie wdrożyły jeszcze tych rozwiązań. Badania PIE wskazują też, że inicjatywy wykorzystywania AI w firmie często pojawiają się oddolnie, z inicjatywy pracowników, a nie jako element strategii firmy. To sugeruje, że faktyczne wykorzystanie narzędzi sztucznej inteligencji może być większe, niż wynika to z oficjalnych danych. To główne wnioski z raportu Polskiego Instytutu Ekonomicznego „AI w polskich przedsiębiorstwach”.

AI staje się powszechne przede wszystkim w średnich i dużych firmach

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2024 r. jedynie 5,9 proc. polskich firm korzystało ze sztucznej inteligencji, jednak analizy Polskiego Instytutu Ekonomicznego wskazują, że wykorzystanie tej technologii jest zróżnicowane i zależy między innymi od wielkości przedsiębiorstwa, branży, w której działa czy poziomu cyfryzacji. Zróżnicowane metodologie badań prowadzą też do różnic w uzyskiwanych szacunkach. Dane PIE i MRiT pokazują, że po rozwiązaniu AI sięga nawet 16 proc. mikro i 15 proc. małych firm, natomiast w dużych przedsiębiorstwach odsetek ten wynosi 11 proc., czyli znacznie mniej niż 33 proc. raportowane przez GUS. Najnowsze wyniki Miesięcznego Indeksu Koniunktury PIE dodatkowo wskazują, że sztuczna inteligencja znajduje coraz szersze zastosowanie wśród średnich (19 proc.) i dużych (21 proc.) firm. Zróżnicowanie wyników oraz szybki rozwój narzędzi AI powodują, że trudno jednoznacznie określić skalę ich wykorzystania.

Wykres 1. Odsetek firm deklarujących korzystanie ze sztucznej inteligencji w zależności od wielkości i źródła danych

Źródło: opracowanie własne PIE na podstawie danych MRIT [1], GUS [2] oraz PIE [3]; [7].

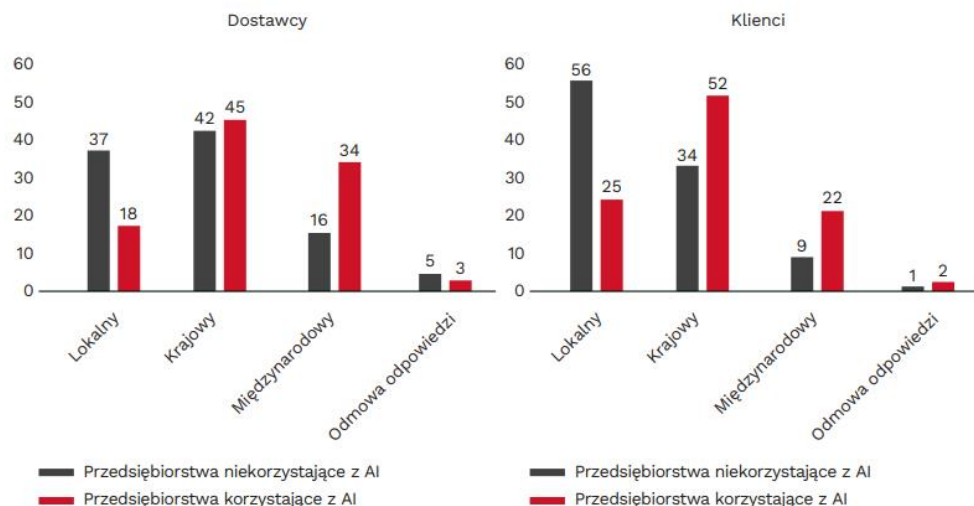
AI rozwija się tam, gdzie są kompetencje, optymizm gospodarczy i współpraca międzynarodowa

Firmy częściej wdrażają sztuczną inteligencję, gdy ich pracownicy, a szczególnie menadżerowie posiadają wyższe kompetencje cyfrowe, korzystają już z innych technologii cyfrowych, a także prowadzą współpracę międzynarodową. Ważnym czynnikiem jest również pozytywna ocena koniunktury – przedsiębiorstwa, które widzą sprzyjające warunki gospodarcze, są bardziej skłonne do inwestycji w AI.

„Nasze badanie pokazało, że sztuczna inteligencja stanowi naturalne uzupełnienie wcześniejszych procesów cyfryzacji – im więcej obszarów działalności zostało zautomatyzowanych i zdigitalizowanych, tym większe prawdopodobieństwo wdrożenia rozwiązań AI. Kluczowe znaczenie dla zwiększenia adaptacji tej technologii ma rozwój kompetencji cyfrowych, współpracy międzynarodowej oraz zapewnienie odpowiedniego finansowania i planowania wdrożeń” – podkreśla Ignacy Świąćicki, kierownik zespołu gospodarki cyfrowej PIE

Firmy korzystające ze sztucznej inteligencji są silniej powiązane z rynkami zagranicznymi. W inwestycje związane z AI częściej angażują się przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym, podczas gdy niemal 90 proc. firm, które nie planują wdrażać AI, to podmioty wyłącznie z polskim kapitałem. Firmy te częściej obsługują klientów i współpracują z dostawcami zagranicznymi, a jednocześnie patrzą w przyszłość bardziej optymistycznie – aż dwie trzecie z nich przewiduje wzrost przychodów w ciągu trzech lat, podczas gdy wśród pozostałych przedsiębiorstw odsetek ten jest o ponad 20 pkt. proc. niższy. Badania PIE pokazują też, że wdrożenia AI zazwyczaj spełniają, lub wręcz przewyższają oczekiwania firm, które traktują tę technologię jako narzędzie zwiększania efektywności i utrzymywania przewagi konkurencyjnej.

Wykres 3. Obszar pochodzenia dostawców i klientów przedsiębiorstw w podziale na firmy korzystające i niekorzystające z AI (w proc.)

Źródło: opracowanie własne PIE na podstawie danych MRIT [4].

„Wyzwaniem dla firm, które nie stosują AI są bariery kosztowe i kompetencyjne. Co piąta z nich wskazała zbyt wysokie koszty jako główną przeszkodę, podczas gdy wśród przedsiębiorstw stosujących sztuczną inteligencję ten odsetek jest niemal dwukrotnie niższy. Częściej pojawia się również problem braku gotowości kadry i potrzeby szkoleń. Jednocześnie warto zauważyć, że faktyczne stosowanie AI nie zawsze wynika ze strategii firmy. Inicjatywy związane z wykorzystaniem sztucznej inteligencji mogą mieć charakter oddolny i wynikać z działań młodych pracowników korzystających z bezpłatnych narzędzi opartych o AI, co sugeruje, że faktyczna skala wykorzystania tej technologii może być większa niż wskazują statystyki” – zauważa Jakub Witczak, starszy analityk w Zespole Gospodarki Cyfrowej.

Firmy wdrażają AI, aby zyskać przewagę konkurencyjną, a nie zredukować zatrudnienie

Główne powody, dla których firmy w Polsce sięgają po AI to usprawnienie zarządzania, poprawa efektywności, budowanie wizerunku nowoczesnej organizacji i utrzymanie konkurencyjności. Firmy doceniają też oszczędność czasu i redukcję kosztów. Z badania PIE wynika też, że ograniczenie zatrudnienia nie jest motywacją do wdrażania sztucznej inteligencji, choć warto zauważyć, że zmienia ona profil kompetencji w przedsiębiorstwie.

„Wpływ sztucznej inteligencji na zatrudnienie w Polsce pozostaje na razie niewielki. Z badań GUS wynika, że tylko 5 proc. firm przemysłowych korzystających z AI odnotowało

spadek liczby etatów, a technologię tę stosuje obecnie zaledwie 3 proc. przedsiębiorstw. Badanie PIE pokazuje jednak, że AI choć nie zmienia skali zatrudnienia, może wpływać na jego strukturę. Firmy zgłaszają większe zapotrzebowanie na wysoko wykwalifikowanych specjalistów, m.in. programistów i analityków danych, przy jednoczesnym ograniczaniu stanowisk juniorskich. Część pracowników przenoszona jest też do innych działów, co świadczy o rosnącym znaczeniu zmian kompetencyjnych w związku z wdrażaniem nowych technologii”. – ocenia Magdalena Lesiak, starsza analityczka w Zespole Gospodarki Cyfrowej PIE.

Polski Instytut Ekonomiczny to publiczny think-tank ekonomiczny z historią sięgającą 1928 roku. Jego obszary badawcze to przede wszystkim makroekonomia, klimat i energia, gospodarka światowa, foresight gospodarczy, gospodarka cyfrowa, ekonomia behawioralna oraz zrównoważony rozwój. Instytut przygotowuje raporty, analizy i rekomendacje dotyczące kluczowych obszarów gospodarki oraz życia społecznego w Polsce, z uwzględnieniem sytuacji międzynarodowej.

Kontakt dla mediów:

Ewa Balicka-Sawiak

Rzecznik Prasowy

T: +48 727 427 918

E: ewa.balicka@pie.net.pl